

Nr 433.

Av herrar **Hallén** och **Andersson** i Prästbol, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 153, angående distriktsveterinärväsendet.*

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 153, har bl. a. föreslagits, att distriktsveterinären i Koppoms (Skönneruds) distrikt skall vara stationerad i Koppom i Järnskogs socken, detta i enlighet med k. medicinalstyrelsens förslag.

Av Skönneruds veterinärdistrikts fem kommuner är Eda den ojämförligt största såväl till åkerareal som ock beträffande antal brukningsdelar och husdjur. Enligt uppgift av tvenne tjänstinnehavare ha också jordbrukarna i Eda socken lämnat mesta arbetet och största inkomsten för distriktsveterinären, under senare år t. o. m. mera än distriktets övriga fyra kommuner tillsammans.

Bogen och norra delen av Gunnarskog, nu tillhörande Arvika distrikt, äro på grund av de långa avstånden till Arvika och Sunne särskilt vanlottade i fråga om veterinärhjälp. Som den jordbrukande befolkningen därstädes till huvudsaklig del består av småbrukare och torpare, vilka inte ha råd att bekosta veterinär den långa vägen, blir vid djurs insjuknande nedslaktning det vanligaste botemedlet. Förflyttas veterinären till Charlottenberg, och Bogen samt norra delen av Gunnarskog överföras från Arvika till eventuellt Charlottenbergs distrikt, få dessa områden sin veterinärfråga om inte löst, så dock väsentligt bättre ordnad än nu. Och ehuru det från Järnskogs södra gräns till Charlottenberg är endast $3\frac{1}{2}$ mil, finge ändock t. ex. Hovildsrudssättern vid Edas norra gräns $2\frac{1}{2}$ mil och Mitandersfors i Bogen hela 5 mil till närmaste veterinär.

Nämnda överförande från Arvika till Charlottenberg innebär dessutom en åtgärd till rättvisare inkomstfördelning mellan de båda tjänstinnehavarna, nämligen att taga en sämre del av det mera inkomstbringande Arvikadistriktet och lägga till det mindre intäktiga n. v. Skönneruds.

Charlottenberg utgör gränsstation mot Norge, dit tidvis en stor export av kreatur och kött äger rum. För att en sådan export skall kunna försiggå obehindrat och utan tidsförlust, är det av synnerlig vikt att hava veterinär för den obligatoriska besiktning, som erfordras, boende på platsen.

Charlottenberg är största samhället inom distriktet, dit traktens jordbrukare komma in för att avyttra sina produkter och göra inköp, varvid ofta konsultation med veterinären kunde göras i samband med andra ärenden. Där finnas också apotek och läkare.

Blir veterinären bosatt i municipalsamhället, kan detta då också åstadkomma ifrågasatt matvarukontroll, som nu helt saknas.

De största och värdefullaste nötkreatursbesättningarna, av vilka flera uppfödas till avelsdjur, äro tillfinnandes inom Eda. (Se bil.)

Eda kommun har under en följd av år lämnat ett bidrag av 1,500 kronor till veterinären för resor och mottagningar vissa tider i Charlottenberg. I det svåra finansiella läge, som kommunen numera befinner sig i — bl. a. måste uttaxeringen i år höjas till 12.90 kronor, under det Järnskog kan stanna vid 9 kronor — måste sannolikt nämnda anslag indragas.

Såsom av kartan framgår äro avstånden från halva Köla samt beträffande Skillingmark i avseende på vägförhållandena ungefär lika till Charlottenberg och Koppom, varför en flyttning av veterinären för nämnda kommuners vidkommande borde vara tämligen likgiltig. Och då sydvästra delen av Köla torde få en bit kortare väg till Arvika-veterinären, är ju intet som hindrar dem som önska att anlita denne. Tidigare har också varit kutym, att man oberoende av distriktsindelning fått anlita den veterinär, som ansetts lämpligast. Detta har varit en sporre för befattningshavarna att genom nit och skicklighet draga till sig största möjliga klientel. Det bör också uttalas det önskemålet, att denna hävdvunna rätt, även efter nya distriktsindelningen och befattningshavarnas övergång till statstjänst, kommer att framgent bibehållas.

Värmlands veterinärstyrelse, vars medlemmar i vissa tjänsteangelägenheter år från år genomresa länet och förvärvat en grundlig kännedom om dess olika förhållanden, har också enhälligt föreslagit:

att distriktsveterinärens stationsort förflyttas från Skönnerud till Charlottenberg;

att distriktets benämning därefter blir Charlottenbergs distrikt;

att Bogens kapell och norra delen av Gunnarskogs socken överföras från Arvika till Charlottenbergs distrikt; samt

att Östervallskogs kommun tilldelas Årjängs distrikt (Östervallskogsborna anlita på grund av sämre väg till Skönnerud redan veterinären i Årjäng).

Det kan icke antagas, att kungl. medicinalstyrelsen i Stockholm har lika ingående kännedom om de olika geografiska och befolkningsförhållandena i Värmland, som dess veterinärstyrelse besitter.

Till belysande av detta spörsmål ha yttranden avgivits från Eda, Köla och Järnskogs kommuner, vilka av oss komma att direkt tillställas vederbörande utskott.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta, att det av Kungl. Maj:t föreslagna Koppoms veterinärdistrikt i stället benämnas Charlottenbergs distrikt,

att veterinären stationeras i Charlottenberg, och

att i anslutning härtill den omreglering av veterinärdistriktens gränser verkställes, som av Värmlands veterinärstyrelse föreslagits.

Stockholm den 1 mars 1933.

Harald Hallén.

Emil Andersson.

Bilaga.

Utdrag ur 1927 års Jordbruksräkning.

Arvika veterinärdistrikt.

	Hästar.	Nöt.	Får.	Svin.
Arvika stad	54	185	—	29
» landsförsamling	371	2,080	144	5,904
Ny	175	1,042	98	323
Gunnarskog	491	3,331	1,405	677
Mangskog	133	1,030	338	191
Brunskog	447	2,636	730	607
Bogen	13	166	116	35
Älgå	154	1,070	204	249
Högerud	106	614	111	119
Summa	1,944	12,154	3,146	2,624

N. V. Sköneruds distrikt.

	Hästar.	Nöt.	Får.	Svin.
Eda	467	2,859	845	598
Köla	354	2,025	501	413
Järnskog	321	1,871	251	355
Skillingmark	99	677	520	206
Östervallskog	129	823	197	182
Summa	1,370	8,255	2,314	1,754
Flera i Arvika distrikt	574	3,899	832	870

Efter borträkning av Östervallskog, som föreslås lagd till Årjängs distrikt, och överförande av Bogens samt $\frac{1}{3}$ beräknad av djurantalet i Gunnarskog från Arvika till ev. Charlottenbergs distrikt, skulle de båda distriktens djurantal bli följande:

	Hästar.	Nöt.	Får.	Svin.
Arvika distrikt	1,780	11,044	2,678	2,398
Charlottenbergs distrikt	1,405	8,542	2,585	1,798
Flera i Arvika distrikt	575	2,502	93	600